

1.1 S nadšením a oduševnením odpovedz

Nadšenie a oduševnenie = elán. Názov šifry je teda „S elánom odpovedz“. Alebo, presnejšie, „S Elánom odpovedz“. Na všetky otázky zo zadania sa dá odpovedať názvom pesničky od Elánu:

- Kto ti podľa konšpiračných teórií môže svojim konaním privodiť autizmus?
Sestrička z Kramárov
- Kto bude na svadbe vyzerat' ešte lepšie ako v tradičnom ľudovom odevu?
Tanečnice z Lúčnice
- Odkiaľ pokiaľ siaha naša vlasť?
Od Tatier k Dunaju
- A prosím ťa, čo znamená v ľudskej reči to že trpíš monofóbiou?
Neviem byť sám
- Kto ti zdvihne, keď mi voláš jak sprostý o pol šiestej ráno na pevnú linku?
Odkazovač
- Keď (spolu s Lojzom) hráte futbal, rozbijete okno a nemáš žiadne peniaze, čo odkážeš majiteľovi okna?
Že mi je ľúto (hrajú spolu Elán a Lojzo)
- Kto vládne v Tesco oddeleniu obuvi?
Kráľovná bielych tenisiek
- Keď podvádzaš frajera/frajerku, vďaka čomu unikneš zaslúženému trestu?
Amnestia na neveru

Prvé písmená názvov dajú heslo **STONOŽKA**.

1.2 Grécka

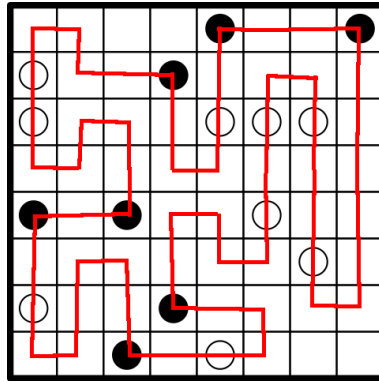
Každý riadok legendy definuje dve slová, ktoré sa od seba líšia „o grécke písmeno“, po vzore hlášky „an opinion without π is just an onion“.

Jednotlivé slová:

1. Loď poháňaná strojom, ktorého súčasťou je kotol ($-\nu$), má *umelo zalesnenú plochu*.
parník → **park**
2. Skvasené mlieko ($-\varphi$) je výživou pre *krovinu*.
kefir → **ker**
3. Písacími potrebami na papier zaznačí ($-\pi$) *domáce, slovenské*.
napíše → **naše**
4. Debilné ($-\pi$) *jamy s vodou*.
stupídne → **studne**
5. Driemal a zdal sa mu ($-\nu$) *pohybový ústroj*.
sníval → **sval**
6. Maximálne veľkosti uložitelného náboja ($-\kappa$) vzbudzujú *túžby*.
kapacity → **city**
7. Alkoholickým nápojom splachoval ($-\pi$), že *uspel pri zadržaní nepriateľa*.
zapíjal → **zajal**
8. Šteňaťu patriaci ($-\psi$) *pevný vodivý materiál*.
psíkov → **kov**
9. Z pôd, určených na pestovanie ($-\mu$) bola cítiť *budhistická škola*.
zemín → **zen**
10. Bohatá vyššia šľachtická ($-\rho$) vie, čo je *finančná inštitúcia*.
barónka → **banka**
11. Hrdza, či iné poškodenie povrchu materiálu ($-\rho$) nie je hrozbou pre *druh brady*.
korózia → **kozia**
12. Projektilom zasiahnete ($-\varphi$) *pretekárske trasy*.
trafíte → **trate**

Kratšie slová pasujú do krížovky naľavo, v tajničke je riešenie: **PREDSTAVENIE**.

1.3 Čiernobiela

1.4 Jednoriadková

EINOTKŠĚRRFIUMYAISTŤYBLJAKHAANĚĪRPALKÁTDJOTRJEŠEIĪNEEJMOLSTOVJORSĪLKOT

V texte sa dajú vytušiť slová ako ŠIFRU alebo RIEŠENĪM a z nich potom odpozorovať princíp: pôvodný text sme rozdelili na trojice a každú z nich napísali odzadu. Pôvodný text je teda:

NIE KTO RĚŠ IFR YMU SIA BYŤ AJL' AHK ĚNA PRĪ KLA DTĀ TOJ EJR IEŠ ENĪ
MJE SLO VOT ROJ LĪS TOK

a teda riešením je slovo **TROJLĪSTOK**.

2.1 Dvanásťpísmenná

Z každej dvanástice písmen sa dá ako prešmyčka prečítať jedno 12-písmenné slovo. Čítanie sa navyše vždy začína vľavo hore a písmenká spolu susedia (teda sa po slove dá akoby prejsť šachovým kráľom).

Slová sú postupne:

RIADITEĽSTVO

ZEMETRASENIE

KAPITALIZMUS

POKRAČOVANIE

KONFEDERÁCIA

POVRAZOLEZEC

ZODPOVEDNOSŤ

SPOLOČENSTVO

ŽURNALISTIKA

NEZAMESTNANÝ

KOREŠPONDENT

MÁSOKOMBINÁT

Tajničku dostaneme ako prvé písmeno prvého slova, druhé druhého, atď. – teda stačí vo vyššie uvedenom zozname slov prečítať uhlopriečku. Riešením je teda slovo **REPREZENTANT**.

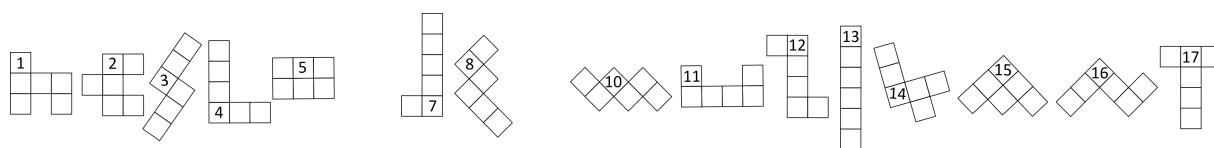
2.2 Mnohouholníky

Mnohouholníky sú stránky z kalendára, predstavujúce august, september a október tohto roku. Krížik je na 20. septembri, teda na dni konania šifrovačky.

Keď si nad stránky napíšeme názvy mesiacov a podľa čísel 1-9 z nich vyberieme písmenká, dostaneme tajničku: **BARO-METER**.

2.3 Hexaminá

Hexaminá si stačí pootáčať tak, aby čísla boli správne, a usporiadať podľa čísel (pričom vynecháme medzery zodpovedajúce chýbajúcej šestke a deviatke):

A teraz už s trochou fantázie priamo čítame: HESLO JE MUZIKANT.

2.4 Čo majú spoločné?

Všetky reťazce predstavujú slovenské **LETISKÁ** v rôznych kódovaniach:

- `comical.parts.banter` je jedna možná what3words adresa bratislavského
- LZKZ je ICAO kód košického
- JN88V099 je QTH (rádioamatérsky) kód lokality piešťanského
- TAT je IATA kód popradského
- Badín J4QM+6M je Open Location Code pre sliacske (skúste si celý reťazec zadať do Google Maps :))
- (24468/497, 1396/75), čiže (49.231388, 18.61333), sú obyčajná zemepisná šírka a dĺžka žilinského

3.1 Mašina

Mašina je hydraulický lis. Všetky veci v nej sú teda pod tlakom a je treba prísť na to, čo z nich pod tým tlakom vznikne. Pri dopĺňaní odpovedí si môžeme všimnúť, že niektoré z písmeniek a čísel v zadaní predstavujú prvé písmeno a dĺžku odpovede, tým sa nám dopĺňanie značne zjednoduší.

Presný význam čísel v zadaní je nasledovný: 12/34P znamená „Prvé slovo tajničky, druhé písmeno tajničky: tretie písmeno štvorpísmenného slova začínajúceho na P“.

Jednotlivé indície vedú k nasledujúcim slovám:

- nechceš ísť do kina, ale tvoj/a partner/ka áno → IDEŠ DO KINA
- zemiaky → PYRÉ = KAŠA
- Queen a David Bowie → UNDER PRESSURE
- obchodník, u ktorého sa snažíš reklamovať tovar → PENIAZE
- zásoby uhlíka v zemskom plášti → DIAMANT
- priehrada → TRHLINA → POVODEŇ
- kultivovaný štátnik zapletený do škandálu → ODSŤÚPENIE = REZIGNÁCIA
- magma → ERUPCIA
- pomaranče → DŽÚS
- horúca podzemná voda → GEJZÍR
- okraje litosferických platní → ZEMETRASENIE

Vybraté písmená potom vyrobí tajničku RIEŠENIE MINISTER.

3.2 Toto je britská prdel

Všetky slová si povieme po anglicky:

Britská prdel (nie americká prdel) je **ARSE**,

ľahkosť alebo pohoda je **EASE**,

hrášky sú **PEAS**,

používať je **USE**,

včely sú **BEES**,

ináč je **ELSE**,

oči sú **EYES**,

prípád je **CASE**,

no a eso je **ACE**.

Keď si tieto slová povieme nahlas, znejú rovnako ako hlásky anglickej abecedy: „arse“ znie ako „Rs“, „ease“ znie ako „Es“, a tak ďalej.

Inými slovami, ak si doplnené slová prečítate nahlas, pričom vypustíte z každého koncové S, tak rovno hláskujete správnu odpoveď: **REPUBLIKA**.

3.3 Dvojriadková

Stačí si pospájať rovnaké písmenká:

ABCDEFGHIHLNOPQRQUWXYZbcbfhi jk jnopqstuvw
BACEGF JHKMONPSQTVWXYadbegihl jmnoprtsvuxz

Vzniknú nám rímske čísla predstavujúce 11, 15, 14, 3, 5, 18 a 20.

Tomu zodpovedajú (A=1, B=2, atď.) písmená tvoriace slovo **KONCERT**.

3.4 Ulica

Sú dve možnosti: buď Adam verí, že Čudo býva v dome, ktorý je štvorec, alebo že býva v dome, ktorý štvorec nie je. Ukážeme, že druhá možnosť nemohla nastať.

Ak by Adam veril, že Betka býva v dome, ktorý je násobkom 23, mal by aspoň tri možnosti pre to, kde býva Čudo: napríklad 47, 48 a 50. Nemohol by teda tvrdiť, že má pre Čudo len dve možnosti.

Ak by Adam veril, že Betka býva v dome, ktorý nie je násobkom 23 a Čudo býva v dome, ktorý nie je štvorec, tiež by nemohol napísať svoj výrok. My vieme, že Adamovo číslo domu je nanajvýš 57 a za týmto číslom domu je ešte stále priveľa možností pre Betku aj Čudo.

Vieme preto, že keď Čudo hovorilo o svojom dome, tak Betka *nesprávne* uverila, že Čudo *nebýva* v dome, ktorého číslo je štvorec, zatiaľ čo Adam *správne* uveril, že Čudo *býva* v dome, ktorého číslo je štvorec.

Potom ale tie dve čísla, ktoré Adam pre Čudo napísal, musia byť najväčšie dve možnosti: 49 a 64.

My vieme, že obe čísla 49 a 64 sú nepravdivé. To znamená, že Adam nemohol túto úvahu spraviť len na základe svojho čísla domu a pravdivej informácie že c je štvorec. Musel vo svojej úvahe použiť nesprávny predpoklad o Betkinom dome. (Betka teda o svojom čísle domu klamala.)

Aby Adam vylúčil možnosť $c = 36$ ale nevylúčil možnosť $c = 49$, musí si o b myslieť, že leží niekde v intervale $[36, 48]$. Toto ale mohlo nastať len tak, že súčasne nastali dve veci: Adamovo skutočné číslo domu je v intervale $[23, 45]$, a zároveň si Adam myslí, že Betkino číslo domu je násobok 23. Z týchto dvoch vecí si potom Adam odvodí, že musí byť $b = 46$ a následne $c \in \{49, 64\}$.

Pripomeňme si, že my už vieme, že c je skutočne štvorec. A keďže vieme, že tipy 49 a 64 boli oba nesprávne, musí byť c nanajvýš 36. Na druhej strane, c nemôže byť menšie. Vieme totiž, že $a \geq 23$, a už možnosť $c = 25$ nespĺňa podmienku, že sa každé dve čísla domov líšia aspoň o 4. Čudo teda býva v dome 36.

Z podmienky o rozdieloch aspoň 4 vieme teraz odvodiť, že a leží v intervale $[23, 28]$ a b leží v intervale $[27, 32]$.

Betka si bola istá tým, kde býva Adam. Pripomeňme, že túto dedukciu spravila na základe dvoch informácií: svojho vlastného čísla domu a Adamovej odpovede na otázku, či je jeho číslo domu kocka. Keďže vieme, že b leží v intervale $[27, 32]$, jediná možnosť, ako mohla Betka mať istotu, je, že $b = 27$ a Adam povedal, že jeho číslo domu je kocka. V tejto jedinej situácii by bola Betka presvedčená, že musí byť $a = 8$.

No a tým sme už hotoví: zistenie, že $b = 27$, si vynúti $a = 23$. **Adam teda býva v dome 23, Betka v dome 27 a Čudo v dome 36.** Navyše vieme aj to, že všetci traja o číslach svojho domu klamali :) A ako býva dobrým zvykom, skúšku správnosti prenecháme na čitateľa. (Čo si myslelo a čo napísalo Čudo? Sedí to?)